
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

TI NE ÚGY!

Lukács 22,24-30

2018. OKTÓBER 7.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Lukács evangéliuma 22, 14 – 23.

Imádkozzunk: Örökkévaló Istenünk, mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, miközben valóban ámulattal csodáljuk a végzetetlen világegyetemet, annak örök törvényeit, és tudjuk, hogy mindez ujjaidnak alkotása és bölcsességedet, világteremtő hatalmat és világkormányzó kegyelmedet hirdeti, azt is kérdezzük a zsolttárral együtt: kicsoda az ember, hogy gondost viselsz róla? Kik vagyunk mi, hogy elküldötted érettünk Krisztusodat? Kik vagyunk mi, hogy különös szeretetedre és gondoskodásodra méltatsz? Dicsőítünk, Világalkotó, hogy minket, porszemeket látsz, mi több, gyermekeidnek nevezel. Ezért is jövünk Hozzád most alázattal és töredelemmel is, és kérünk, oldozz fel lázadásunk terhe alól, hogy teljesen átadhassuk magunkat hívásodnak, az Isten-gyermekség csodájának, a szent életnek. Ragyogtasd reánk Igéd világosságát, erősítsd bennünket Szentlelked hatalmával, bizonyosságával szívünkben és áldj meg, amikor a szent jegyeket vesszük, hogy részesedhessünk üdvözítő kegyelmed bizonyásaiban. Ámen

Textus: **Támadt pedig köztük versengés is, hogy ki tekinthető köztük nagyobbak. Ő pedig mondta nekik: A pogányokon uralkodnak az ő királyaik, és akiknek azokon hatalmuk van, jöltévőknek hivatnak. De ti nem úgy: hanem aki legnagyobb köztetek, olyan legyen, mint aki legkisebb; és aki fő, mint aki szolgál. Mert melyik nagyobb, az-é, aki asztalnál ül, vagy aki szolgál? nemde aki asztalnál ül? De én ti köztetek olyan vagyok, mint aki szolgál. Ti vagytok pedig azok, kik megmaradtatok én velem az én kísértetemben; én azért adok nektek, miképpen az én Atyám adott nekem, országot, hogy egyetek és igyatok az én asztalomon az én országomban, és üljetek királyi székeken, ítélvén az Izráelnek tizenkét nemzetségét. (Lukács 22,24-30.)**

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Egy lelkipásztori vizsgán, az egyik jelöltnek az úrvacsoráról kellett beszélnie. Látva a vizsgabizottságban a professzorát, akitől évekkor korábban hallott egy fontos megjegyzést, nyomban úgy kezdte mondandóját, remélve, hogy sikeresebb lesz: „ahogy az ittlelvő professzor mondta egykor, hogy ha Pál apostol nem írta volna le a Korinthusi levélben az úrvacsora szereztetési igéjét, akkor mi nem tudnánk semmit arról, hogy az első keresztyének hogyan úrvacsoráztak.” Mire a professzora, hárítván a hízélgést, közbevetette: nos, csak azt tudjuk, hogy rosszul úrvacsoráztak a korinthusiak. De félretéve a tréfát, most, ahogy olvastam Lukács evangélista beszámolóját, mindenki fülét megüthette, hogy a szavai némiképpen eltérnek attól, ahogyan Pál apostol leírja a korinthusiaknak, hogyan szerezte az Úr Jézus az úri szent vacsorát. Mint Lukács evangélista feljegyzésében olvassuk, ez az utolsó vacsorája Krisztusunknak. Vagyis itt egy határvonalon állunk. S ha elolvassuk a többi evangélista feljegyzéseit, azt is látjuk, hogy az első keresztyéneket nem izgatta a részletek hézagatlan összesimítása. Ez csak minket, moderneket szokott nyugtalanítani, mert mi hozzá vagyunk szokva mindenféle táblázathoz, egyenlethez és képlethez, és zavar, ha valami nem illeszkedik pontosan. Mi afféle alternatíva nélküli embereké lettünk, csak egyféleképpen szeretjük a dolgokat, s mennél hangosabban követeljük a sokféleséget, annál nyilvánvalóbb, hogy nem viseljük. Számunkra csak egy megoldó képlet lehet bárminek, ezért egy-egy történetet is csak egyféleképpen akarunk hallani és elmondani. Csakhogy azt látjuk, hogy Pál apostol mintegy kiveszi az evangéliumból az úrvacsora szereztetését, ezt tárja a korinthusiak elé. S mintha mi lennénk a korinthusiak, most fogadjuk meg Pál apostol intését, hogy haszonnal, s ne kárral úrvacsorázzunk. Mert amikor Pál kiveszi a szereztetési igéket az evangéliumi történetből, éppenséggel megmutatja, hogy mi az úrvacsora lényege. A megtört kenyér, a közös pohár kifejezi a Krisztus értünk megtörtett testét és kiontatott véré, és amikor mi ebben részesedünk, egyúttal vissza is térünk az evangéliumi történetbe.

Bizony sokszor igyekszünk arra, hogy visszaképzeldjük magunkat ide, az utolsó vacsorára. Én sokszor fantáziálok azon, hogy a régi Jeruzsálemben, egy ház egy kis termében ül egy tucat ember és még egy, és vannak ott segítők is, akik elkészítették a páskavacsorát, és csak belesnék, hogy lássam, hogyan történt ott minden De az íróknak és a filmrendezőknak sokkal nagyobb fantáziájuk van, mint nekem, sok szép filmet lehet látni, amelyek az utolsó vacsorát is megörökítik. És volt a festőknek is fantáziája, Leonardo híres képét mindenki ismeri. Az bizony abszolút fantáziatermék, hiszen úgy ültek ott az asztal körül Jézus és a tanítványai, mintha csoportképre készülődtek volna, és mindenkit szemből lehet látni. De ne kötözködjünk! Schleiermacher, a 19. század nagy német teológusa, a modern kori hermeneutika atyja, híres Platón fordító, ropant tudós ember kifejezetten azt mondta, hogy a régi dolgok megsejtése vagy megérzése tiszta művészet, amikor az ember engedi, hogy a lelke mélyén levő vallásos érzés, vagy ahogy ő mondja: az istenfüggésünk tudata révén mintegy

oda képzeljük magunkat az események kellős közepébe és újraéljük azokat. Aquinói Tamás szavával ez a rememoratio. És ez nem képzelődés, hanem beilleszkedés az eredeti helyzetbe. Nos, kedves testvérek, Pál apostol pontosan ezt teszi: ha a korinthusiak tudni akarták a lényegét, elébük tárja ehhez a tökéletes eszközt: ez az úrvacsora. Ezért rendelte az Jézus Krisztus az úrvacsorát, ezért mondja Pál, hogy: «szerezte», és az a célja, hogy hirdettessék az Úr Jézus Krisztus halála, mígnem eljövend. Az úrvacsorázás tehát hirdetés, a kenyér és a pohár vétele részesedés az egykori eseményben, ahogyan az végbement, ahogy a tanítványok vették kenyeret és megosztották, ahogy vették a poharat és megosztották. Az az utolsó vacsora, a szó teljes értelmében a keresztre utal, Krisztus halálára, és utal a feltámadására, és újbóli eljövetelére - az üdvözítés egész nagy munkájára. Ha tehát valaki el akarja képzelni, milyen volt az utolsó vacsora, a válasz erre: ilyen! Íme, a kenyér és korty bor előttünk! Egykor is ilyen volt, és akkor is azt hirdette a tanítványoknak, hogy beteljesedik a prófétai jövendölés, nekünk pedig azt hirdeti az úrvacsora, hogy beteljesedett a prófétai jövendölés. Általa Isten kegyelmének a gyermekei vagyunk. Vagy ahogyan Jézus ígéri itt a tanítványoknak: az ő asztaltársaságának tagjai. Adok nektek országot, és esztek az én asztalomról edelt és italt az Isten országában. Ugyanakkor, az a mozdulat, amellyel Pál apostol kiemeli az evangéliumi történetből az utolsó vacsorát, és annak a döntő mozdulatát, meginvitál bennünket az emberi körülményekbe is. Vagyis azt is át kell élnünk, fel kell idéznünk, hogy milyen emberalkati körülmények között ment végbe az utolsó vacsora. És ez egészen megdöbbentő. A tanítványok átérzik az emelkedett pillanatot, mert Jézus még a vacsora előtt megmosta a tanítványok lábát. Holott ő a gazda, most az Ő asztalához ülnek oda, mégis Ő végzi a rabszolgamunkát. Aztán súlyos szavakat mond a bekövetkező eseményekről, és erős hangsúllyal mondja: vágytam veletek elfogyasztani még ezt a páskavacsorát..., de itt van közöttetek az, aki engem elárul. Aztán a döbbszentelés után történik még valami, és most erről kell néhány szót szólni.

Így mondja Lukács evangélista: versengés is támadt közöttük, hogy ki a nagyobb? Most csak annyit tudok mondani kedves testvérek, hogy lám, ilyenek vagyunk. Hogy dőlhet az ég, nyílhat a föld, kicsaphat a tenger, végig áradhat a világon tűzfolyam, belekeveredhetünk a legborzasztóbb apokalipszisbe, vihet bennünket a tehervagon Szibéria végébe, málénkij robotba, dobálhatják a bombát a városra, lőhetnek az orosz tankok a forradalom idején, beállhat a világválság - minket csak az izgat: ki a nagyobb, közöttünk?! Kálvin azt mondja magyarázatában, hogy ez a kérdés a szívünk legmélyére rejtett titkos parázs, amit bármi kis szellő lángra lobbanthat, és kitör nyomban a vetélkedés vágya, a dicsvágy, a sikervágy, a nagyobbak lenni vágya. Némelyek a görög középokban álló szót (nagyobb), mivel határozott prepozíció áll előtte, nem így fordítják, hogy ki a nagyobb, hanem így: ki a legnagyobb? Igen, itt nem egyszerű viszonyításról van szó, hanem az a kérdés, hogy ki van az élen! Ezt mutatja Lukácsnak az a szava is, nem nagyon tudunk magyarrá jól lefordítani, csak

három-négy szóval esetleg. Azt mondja, hogy *versengés* támadt közöttük..., de ez szó szerint azt jelenti, hogy: a győzelem szeretetéből fakadó verseny vagy vita, *győzelem szeretetéből fakadó vitatkozás*. Dehát mi most az utolsó vacsorán vagyunk! Jézus egyetlen csomópontba összegyűjti és szentségi módon kiábrázolja megváltó küldetését! Így mondta korábban: felmegyünk Jeruzsálembe, az emberfiát elárulják, főpapok és vénék kezére adják, megstorozzák, megköpdösik, halálra ítélik, megfeszítik és meghal... Mi pedig erre nézünk: ki a nagyobb!? Mi - a tanítványok. Ez már csak azért is megdöbbentő, mert korábban is volt már efféle vita köztük. Emlékszünk rá, amikor a két Zebedeus fiú kérte Jézustól: Uram, add meg nekünk, ha eljössz az országodban, a jobb és balkéz felől ülést. Ekkor, idézi fel Márk evangélista: a tíz – a maradék tíz – felháborodott, vita kerekedett, civakodás támadt. Akkor Jézus egy kisgyermekkel példalózott: aki a legnagyobb akar lenni közöttetek, legyen olyan, mint egy kisgyermek. És ha nem lesztek olyanok, mint a kisgyerekek, nem mentek be a mennyek országába.

De tovább viszem, mert ez a vita nem csillapodott le. János evangélista írja le, hogy a feltámadott Jézus, a csodálatos halfogás után, még csodálatosabb, bensőséges beszélgetésében feloldozta Péter apostolt a tagadása vétke alól, és felhatalmazást adott neki újra a szeretetre. Ezt fontosnak tartom itt külön hangsúlyozni. Péter felhatalmazást kapott a szeretetre, mert az nem önmagától van. A szeretettel nem úgy vagyunk, hogy csak kinyitjuk a szelepet, és dől magától! A szeretethez erő kell és felhatalmazás. Mert kell, hogy jogom legyen a másik embert szeretni. Péter tehát Krisztustól felhatalmazást kap, hiszen korábban megbukott, és elvesztette minden jogát, hogy szeresse a másik embert. Azt mondja itt Lukácsnál Jézus Péternek: Simon, Simon, a Sátán kikér, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzon a hited. Nos, a tagadással Péter mindent elveszített. Hát most újra felhatalmazást kap: ezt mondja neki Jézus: legeltesd az én juhaimat. Aztán elindulnak ott, a tóparton, és azt látja Péter, hogy János odatolakszik. Megint ez a Zebedeus-fiú! És izgalmas beszélgetés alakul ki. Péter azt mondja: Uram, most nekem vagy Jánosnak mondtad, hogy mikor ifjú voltál, felövezted magad, oda mentél, ahova akartál, vén leszel, más övez fel Téged, oda visz, ahova nem akarod, - ezzel jelentve, hogy milyen halállal fog meghalni. Uram, ezt nekem mondtad vagy Jánosnak, aki itt slattyog mögöttünk? S akkor Jézus azt mondja neki, hogy ha akarom, hogy éljen, míg eljövök, neked mi közöd hozzá? Csak kövess engem! Vagyis ez az ó-emberi gyötrő kérdés, hogy ki az első, még ott a tóparton is zaklatja Pétert. Pedig ő az első. Jézus Pétert vonja külön, Péterrel beszélget, Pétert oldozza föl, Pétert hatalmazza fel, Péternek mondja, hogy legeltesd az én juhaimat, Péter a főpásztor, övé a primátus! Hiába vitatkoznak ezen a keresztyének kétezer év óta! És akkor odasündörög János. Már kezdődik a harc, már megint kirobban a vita, már megint az a kérdés, hogy ki a nagyobb, és ki az első?! A sok vizsályt látva, egy 19. századi teológus azt mondta: ahhoz, hogy a keresztyénség igazi lényege feltáruulhasson, ahhoz ma-

gát a keresztyénséget – már tudniillik az egyházat – kellene megszüntetni! Lám, kétezer éve is ilyenek voltak, mindig az elsőbbségen vitatkoznak. Még a demokratikusnak titulált református egyházban is belepirulok néha, hogy mi-féle titulusok vannak itt: van tiszteletes, meg nagytiszteletű, meg főtiszteletű, én pedig már háromszorosan főtiszteletű vagyok, főtiszteletű a köbön!

Mégis. Mégis azt mondom, a sok visszaélés, titulus-hajhászás, rangtobzódás, torzsalkodás, veszekedés, civakodás ellenére, - azt mondom, hogy éppen a keresztyénség az, amelyik beállít bennünket ebbe a különös jézusi fénybe. Töröld el a keresztyénséget és az egész világ értelmetlen hajsza, verseny, egymás taposása lesz. Egyes egyedül a keresztyénség az, ami kivezet ebből - egyedül az úrvacsora mutatja meg az utat, semmi más. A megtört test, a kiontatott vér, ez állít abba az isteni fénybe, amely az egész dicsvágyat megkérdőjelezi. Hogyan is? Úgy szoktuk itt Jézus szavait olvasni: de tikóztetek nem úgy lesz. Azt mondja Jézus a vitakozó tanítványoknak: nézzétek a pogányokat, ott a nagyok nagyok, a királyok meg királyok, önekik csókolgatják a kezüket, lábukat, és jóltevőknek nevezik őket. Ez így van rendjén, ilyen a világ: a nagyok nagyok, a hatalmasok hatalmasok, így van berendezve a világ. De tikóztettek – mondja Jézus – ne így *legyen*, hanem aki a legnagyobb köztöttetek, legyen olyan, mint aki a legkisebb és aki a fő (a legfontosabb), az legyen olyan, mint a cseléd, aki szolgál.

Itt meg szoktunk állni, ezt magukra vesszük, de nyomban cselezünk is. Aki az első akar lenni, az nagy álszerényen beáll utolsó. Én vagyok az utolsó, látjátok? Na igen, de azért tudjuk, hogy ő az első. Mátyás király is, persze, felöltötte olykor az álruhát, de nem maradt benne örökre, hanem le is tette és mégiscsak megmutatta, hogy mi az igazság! És megállunk itt, pedig folytatja Jézus, s megkérdézi tanítványaitól: de ki a nagyobb? Döntsük el. Ki a nagyobb, az-e, aki az asztalnál ül, vagy aki szolgál? Aki az asztalnál ül – mondja Jézus, s nem vár ellenvetése, hanem nyomban magára mutat: de én ti köztöttetek olyan vagyok, mint aki szolgál! Ki a legnagyobb a tanítványok között, kié a rang meg a cím? Péteré, Jánosé, a Jézus testvéréé, Jakabé, a jeruzsálemi oszlopé, vagy éppen talán Lévié, a vámszedőé, aki borzasztó mély bűnökéből tért meg, és a megtérése és a szent élete okán őt illeti a cím? Jézus magára mutat. Ki a legnagyobb? Az, aki most nektek szolgál. Ki a legnagyobb? Az, aki most odaadja a testét megtöretni és a vérért kiontatni. Ki a legnagyobb? Az, akinek a halálában és feltámadásban új szövetség köttetik. Ő a legnagyobb! Mindig.

Hát így vitatkozzatok, kedves buda-hegyvidékiek, így nézzétek a széket, ki ül a főhelyen, ki áll hátul, így nézzétek az anyaszentegyházat, amit olyan nagyon sokan akartak már eltörölni, mert csupa-csupa ó-emberrel van tele! Ugyan, kikkel lenne tele az anyaszentegyház? Ugyan, miért alapította az Úr Jézus Krisztus? Angyaloknak netalán? Ne hallgassatok az ilyenekre! Jézusra hallgassatok. E világon úgy van, hogy aki a főhelyen ül, az a főnök; e világon úgy van, hogy akiknek hatalmuk van, azokat mi, alantososk, jóltevőknek nevezzük

és előre engedjük őket és a főhelyre ültetjük. Az anyaszentegyházban pedig úgy van! Miközöttünk, halandók, nyomorult, törtető, ó-emberekből összetákoltszott férgesek között úgy van, hogy ha azt kérdezzük, ki a nagyobb, akkor mindegyre azt válaszoljuk: Jézus Krisztus a nagyobb. És mindig Ő. Tanuljuk meg, amikor vesszük a kenyeret és a pohárt, tanuljuk meg, amikor fogadalmat teszünk szent életre, tanuljuk meg, amikor megvalljuk hitünket erről a Jézus Krisztusról, és tanuljuk meg, amikor elé állunk alázattal, de mégis szent sóvárgással, hogy tiszta szívvel kérni, hogy újítsa, alakítsa, formálja és szentelje a mi életünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU